

Tudományos együttműködés és őszinte barátság

Fazekas I. Gyula professzor nyilatkozata a Szovjet Biokémiai és Orvosi Vegytani Intézet moszkvai tudományos ülésszakán szerzett benyomásairól

Annak idején lapunkban hírt adtunk arról, hogy a Szovjet Tudományos Akadémia Biokémiai és Orvosi Vegytani Intézet tudományos ülésszakára meghívta Moszkvába Fazekas I. Gyula professzort, a Szegedi Orvostudományi Egyetem igazságügyi orvostani intézete vezetőjét. Az ülésszak — amely a mellékvesék hatóanyagaival kapcsolatos kutatásokat és azok eredményeit tárgyalta — azóta lezajlott, Fazekas I. Gyula professzor részvételével. Visszatérve intézetében kerestük fel a professzort, hogy a hat napig tartó nagyszabású konferenciáról hozott elményeivel lapunk olvasóit is megismer-tessük.

A szegedi professzor előadása

Nemzetközi ülésszak volt ez a kortikos steroid kutatásokkal kapcsolatban — kezdte Fazekas I. Gyula. — Magyarországról ketten kaptunk meghívást: dr. Endrőczy Elemér, a Pécsi Élettani Intézet docense, és én. Cseh-szlovákiát M. S. Kondrács és I. M. Gájsz professzor, a Német Demokratikus Köztársaságot pedig K. Schuber-t, a Jénai Mikrobiológiai és Kísérleti Terápiai Intézet biokémikusa képviselte. Előadásomra — »A különböző szövetek és szövetek kortikális steroid tartalmáról« — az ülésszak harmadik napján került sor, s mint a hat napon át elhangzott 34 más előadást, ezt is vita követte.

A professzortól megtudtuk, hogy az ülésszak vitáiban ő maga is szót kért két előadás kapcsán, és többek között elmondta, hogy hormonbevitel nélkül egyszerű vegyületek adagolásával is ugyanolyan hatást lehet kiváltani a petefészek, a méh és a mellékvesén, mint bizonyos hormonok adagolásával.

Szeretettel és kollegialitással...

Az ülésszakot különböző tudományos intézetek és laboratóriumok látogatása követte. A többi között meglátogatta Fazekas I. professzor a Lomonoszov Egyetem biokémiai intézetét, és a Szovjetunió Orvostudományi Endokrinológiai Intézetét, amely Vasjukova professzornő vezetésével működik. Megtekintették a Sabad professzor vezetése alatt álló hatalmas, modern rákkutató intézetet is.

Mindenütt a legnagyobb szeretettel és kollegialitással fogadták — állapította meg a szegedi professzor. — Egyszer egy beszélgetés közben az egyik moszkvai belgyógyász professzor mondta, hogy minket, magyarokat

nagyon sokra becsül és tudós nemzetnek tart, mert létszámunkhoz viszonyítva sokkal több tudóst adtunk az emberiségnek, mint nem egy nálunknál nagyobb lélekszámú más nép. Megköszöntem ezt a magyar orvostudomány és minden más tudományág képviselőjének nevében, mert az a néhány szó nem udvariassági gesztusként hangzott el. Léptenyomon találkoztam az irántunk való megbecsülés ezer jelével.

Egyetemi hallgató — a Szovjet Tudományos Akadémia vendége

Fazekas I. Gyula professzor ötödéves orvostanhallgató fiával utazott Moszkvába a tudományos ülésszakra. Fia, Fazekas Árpád, a kitűnő szigorlatok után a kapott tanulmányi szabadság alatt, mint turista szándékozott látogatást tenni Moszkvában, s összekötőni a kellemest a hasznossal. Végighallgatni a nagyszabású orvosi konferenciát, s közben apjának tolmácsolni, mert az előadások jórészt orosz nyelven hangzottak el. Az egyszerű turistából, a 23 éves orvostanhallgatóból azonban egyszerűen a Szovjet Tudományos Akadémia vendége lett, mégpedig az ülésszakon végzett tolmácsi és szakmai rátermettsége elismerésül. Megjegyzendő, hogy Fazekas Árpád orvostanhallgató »csak« hat nyelvet tanult meg eddig. Orosz, angol, francia, német, olasz és spanyol nyelven beszél. A Szovjetunió Kommunista Pártja történetét például nemrégiben spanyolul is olvasta. Ezek után és az után — hogy Kramlí professzor mellett, a Szegedi Orvostudományi Egyetem Orvosi Vegytani Intézetében dolgozik már négy éve, és több tudományos pályamunkáját díjazták és közlésre elfogadták — nem is csoda, hogy apja mellett ő is vendége volt hat napon át a Szovjet Tudományos Akadémiának.

Újabb találkozás Szegeden

S közös öröm ez, nemcsak kettőjüké, apáé és fiúé, hanem az orvostudományi intézményeinké is, s az apjuk nyomdokait követő tetterős fiataloké is.

Fazekas I. Gyula végeztül elmondta, hogy a moszkvai orvosi konferencia nagyon eredményes volt; mindazok kicserélhették kutatásaik eredményeit, akik a kortikos steroid kérdéssel behatóan foglalkoznak. A személyes kapcsolatok és a baráti megbeszélések sok kérdést tisztáztak. Meleg barátság szövéddé meghívtak és vendéglátóik között. Ennek kapcsán várható, hogy a nyáron a Kievi Endokrinológiai Intézet professzora és K. Schubert, a Jénai Mikrobiológiai és Kísérleti Terápiai Intézet biokémikusa,

valamint M. S. Kondrács és I. M. Gájsz professzor Prágából Szegedre látogat, hogy a kötött barátságot és a tudományos együttműködést még jobban elmélyítsék.

Tanárrjelöltek — iskolai gyakorlaton

A múlt esztendőben a jártasságot szerző Erre Művelődésiügyi Minisztérium azért van szükség, mert a több módosítást dolgozott ki a középiskolai tanárképzésben. Eszerint meghoszábbították a tanulmányi időt, az egyetem hatáskó-

Szabados Miklós matematika-fizika szakos tanárjelölt Buzi Sándor szakbeszédű tanár jelenlétében gyakorlati fizika órát tart. A kísérletezésben igen élénken segítkeznek a tanulók is.

rebe vonták a gyakorló iskolai tanárjelöltek először kolákat és kiterjesztették a kapcsolódottak be az általános iskolai munkába. Minden hallgató két és fél hetet töltött, illetve től el ebben az iskolatípusban. Az Arpád téri gyakorló általános iskolában egyelőre 35-

A tanárjelölteket messzemenő segítőkészséggel fogadták az Arpád téri iskola tanítványainak tagjai. Sok hasznos tanácsot adtak és annak jövőendő kollégáiknak és az első órák tapasztalatait is megbeszélik velük. Képünkön Kunt-sár Jánosné, Hudi Antal és dr. Berecz Árpád tanárok beszélgetnek Szilágyi Margit magyar-történelem szakos tanárjelölttel.

den is megkezdtek tanítási gyakorlatokat. A gyakorlat felét a Ságvári Endre általános gimnáziumban, másik felét az Arpád téri általános iskolában végzik. Ennek a tanárképzési reformnak az a célja, hogy olyan középiskolai tanárokat neveljenek, akik az általános iskolai oktató-nevelő munkában is

szébb holnapot. A szebbre jobbra vágyó emberiség vágya és álma látható közelben van. A megvalósuló holnap perspektíváit felvázolta az SZKP XXI-kongresszusa, az ott elfogadott hétéves terv.

A szegedi dolgozók egy része ugyan még nem érzelki, nem érti e nagyszerű terv minden számának jelentőségét, de nagyon sokan jól érzik és érzékelik az egészet: az emberiség számára utat jelölő perspektívát. Ezért tesz fel a kérdést mind gyakoribban falun és városban: hogyan lehetne meggyorsítani országunk szocialista fejlődését. Nos, pártunk Központi Bizottsága erre a kérdésre adott választ, megjelölve a célt: »1959 végére érjük el népgazdasági tervünk néhány legfontosabb mutatójának — a szocialista ipar termelésének, a termelési költségeinek, a beruházásoknak, a nemzeti jövedelemnek — a három éves tervben 1960-ra tervezett színvonalát.«

Az emberiség élete naponról napon gyorsul fel, mint az elektronok mozgása a kozmoszális gyorsító-berendezésekben. S benne a mai magyar élet fejlődésének lendületes iramában érlelődnek a szocialista építési üteme meggyorsításának feltételei. Amikor 14 hónapja elkezdődött hároméves tervünk megvalósítását, nem sejtettük, hogy mily hamar magunk mögött hagyjuk azt a célt, hogy saját lábunkon tudjunk megállni. Ma már az is lehetséges, hogy teljesítsük 1959 végére a hároméves terv néhány legfontosabb mutatóját.

Ki nem akarna szebben, jobban élni? Ki nem örülne annak, ha gyorsabban haladnánk előre a népgazdaság fejlesztése, a népjólét fokozása útján. Ezt akarja a párt, a kormány, annak lehetőségét és szükségességét mutatja meg a párt határozata. Megvan rá a lehetőség, hogy 1959 utolsó negyedében elérjük a szocialista ipar össztermelésében azt a színvonalat, amit 1960-ra irányoztunk elő. Megvalósítható, reális feladat az, hogy az évi termelési tervünket körülbelül négy százalékkal túlteljesítsük. Az iparban a termékek önköltségét 2,5 százalékkal csökkentjük és a munka termelékenységét 5 százalékkal növeljük. Elérhető és lelkesítő célok ezek, amelyek megvalósításához van erőnk. Ezt az erőt megsokszorozza az, hogy nem állunk egyedül. A mi jövőnk fája a kommunizmus ligetében nő, erősödik és itt hoz majd bőséges gyümölcsöt. A határozatban megjelölt célok, akárcsak egész életünk minden eddigi eredménye, vívmánya, szoros összekapcsolódnak szocialista testvérországaink terveivel, alkotó erejével. A Szovjetunió hétéves tervének megvalósítása és a népi demokratikus országok gazdasági erősödése is kedvezően hat hazánk további gazdasági fejlődésére.

A lehetőség politikai feltételei is megérették. Társadalmunk szocialista erői képesek megteremteni azt a közhangulatot, amely gyorsabb fejlődés nélkülözhetetlen ereje. Régi igazság, hogy semmi nem győzi úgy meg az embereket, mint a saját tapasztalatuk. A szegedi dolgozók az elmúlt két év során meggyőződtek arról, hogy az MSZMP Központi Bizottsága, a forradalmi munkás-paraszti kormány nem tűzi ki lehetetlen célokat, hanem ígér légvárat. A mostani határozat szavaiban sem kételkedhet senki, éppúgy, mint az elmúlt két év tényeiben. Ugy sorakoztak é ények egymás után, mint telt után a tavasz és a nyár. Csak az utóbbiakat említjük: a nyugdíjasok, a pedagógusok helyzetének javítása, rövidesen következik a sokgyermekes családok és a munkásnépnek a családok építésére a családi pótlékok rendezése. Némünk nagyra értékeli azt, hogy

pártunk, kormányunk következetesen megvalósítja két évvel ezelőtt meghirdetett programját: »A legfontosabbnak azt tartjuk, hogy a szocializmus eredményeit ne csak unokáink, hanem a ma élő nemzedék is élvezhesse.« Az életszínvonal eredményeinek tényeit bizonyítják ennek az elvnek gyakorlati megvalósulását.

A párt és a kormány iránti megnövekedett bizalom mutatója, hogy az elmúlt hetekben, hónapokban egyre többen azt kérdezték: nem lehetne-e gyorsabban előre. Ma már csak kevesen teszik fel kételkedve a korábbi kérdést, hogy a fokozottabb ütemmel nem vállalkozhat-e ismét erőnk meghaladó feladatot. A még kételkedőknek bátran és teljes bizonyossággal mondhatjuk: nem nyújtózkodunk tovább a takaróknál. S ha gyorsabban lépünk a fejlődés lendületes iramában, ez az életszínvonal jelentős javulást hozza. A szocialista világ rohamos léptekkel fejlődik. Nincs messze már a nap, amikor mindenben maga mögött hagyja a legfejlettebb tőkés országokat. Csak mi topogunk egy helyben? Ehhez nincs jogunk. Néppünkkel, hazánk, barátainkkal szembeni kötelességünk, hogy erőnkhez mérten mi is kivegyünk részünket e nagy munkából.

Van-e belső fedezetünk teherbírásiunkat és igényeinket szem előtt tartó gazdaságpolitikára? Van ilyen fedezet és nem is csekély. Nem kell itt látványosságra és csodákra gondolni. Elég csak azokra a helyes, egészséges kezdeményezésekre utalni, amelyek a múlt héten születtek a Vörös Csillag Traktorgyárban, az EMAG-ban, a Szállító Berendezések Gyárában, Százötven kombajn és traktor, 200 silókombajn, stb. gyártását vállalták terven felül e budapesti üzemek dolgozói. Allig hangzottak el e felhívások és adtak hírt arról, hogy 1959 utolsó negyedében elérjük a szocialista ipar össztermelésében azt a színvonalat, amit 1960-ra irányoztunk elő. Megvalósítható, reális feladat az, hogy az évi termelési tervünket körülbelül négy százalékkal túlteljesítsük. Az iparban a termékek önköltségét 2,5 százalékkal csökkentjük és a munka termelékenységét 5 százalékkal növeljük. Elérhető és lelkesítő célok ezek, amelyek megvalósításához van erőnk. Ezt az erőt megsokszorozza az, hogy nem állunk egyedül. A mi jövőnk fája a kommunizmus ligetében nő, erősödik és itt hoz majd bőséges gyümölcsöt. A határozatban megjelölt célok, akárcsak egész életünk minden eddigi eredménye, vívmánya, szoros összekapcsolódnak szocialista testvérországaink terveivel, alkotó erejével. A Szovjetunió hétéves tervének megvalósítása és a népi demokratikus országok gazdasági erősödése is kedvezően hat hazánk további gazdasági fejlődésére.

Műszaki fejlődésünk gyorsításának példáját sorolhatnánk az Autójavító Vállalat életéből, ahol sok munkát gépesítettek, sőt automatizáltak. Az üzemi újtók, a dolgozók alkotó, kezdeményező készsége szülte az új gépeket itt is, a Ruhagyárban is, és több más szegedi üzemen. Most a határozat megjelenése után újra összedugják fejüket vezetőik, műszakiak, közhangulatot, amely gyorsabb fejlődés nélkülözhetetlen ereje. Régi igazság, hogy semmi nem győzi úgy meg az embereket, mint a saját tapasztalatuk. A szegedi dolgozók az elmúlt két év során meggyőződtek arról, hogy az MSZMP Központi Bizottsága, a forradalmi munkás-paraszti kormány nem tűzi ki lehetetlen célokat, hanem ígér légvárat. A mostani határozat szavaiban sem kételkedhet senki, éppúgy, mint az elmúlt két év tényeiben. Ugy sorakoztak ények egymás után, mint telt után a tavasz és a nyár. Csak az utóbbiakat említjük: a nyugdíjasok, a pedagógusok helyzetének javítása, rövidesen következik a sokgyermekes családok és a munkásnépnek a családok építésére a családi pótlékok rendezése. Némünk nagyra értékeli azt, hogy